

A Statisztika tárgy(csoport) oktatása a Pécsi Tudományegyetemen

A Pécsi Tudományegyetem 9 karával és mintegy 25 ezer hallgatójával az ország egyik legnagyobb felsőoktatási intézménye, amelyen a 12 nevesített képzési területből 11-en, összességében több mint 450 szakon folyik felsőfokú oktatás. Noha a PTE a 2000-es év nagy integrációs hulláma során jött létre, az elmúlt 15 év nem volt elegendő ahhoz, hogy az intézet/tanszék/tantárgy-konzolidáció teljes egészében végbemenjen. Az oktatási konzolidáló elmaradása alól a Statisztika tárgy(csoport) sem kivétel, mindezidáig közös intézet (tanszék) nem jött létre, az oktatói személyi állomány nem koncentráldott egyetlen karra.

Jelenleg a PTE-n belül az Általános Orvostudományi, a Bölcsészettudományi, az Egészségtudományi, a Közgazdaságtudományi és a Természettudományi Karon folyik Statisztika, vagy azzal tartalmában részben átfedő (pl. biometria, vagy demográfia) tárgy oktatása. Talán nem szerénytelenség, ha azt állítom, hogy a legnagyobb akkreditációs erőkoncentráció a *Közgazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan és Ökonometria Intézetének Statisztika és Ökonometria Tanszékén* valósult meg, ahol 2 egyetemi tanár, 1 egyetemi docens, 2 adjunktus, 1 tanársegéd, 2 professor emeritus vesz részt az oktatásban és kutatásban, minősítettségünket 3 MTA doktora, 2 tudomány kandidátusa és 2 PhD fokozat jelzi. A továbbiakban a PTE KTK-n folyó statisztika-oktatást mutatom be.

A gazdaságtudományi képzési terület képesítési- és kimeneti követelményei mind alap-, mind mesterképzés esetén nevesítik a statisztika témakörét, mint kötelezően oktatandó tárgyat, így nem meglepő módon karunkon is a kötelező (valamennyi szak hallgatója számára felveendő) tárgyak között szerepel

- alapképzésen a *Valószínűségszámítás és statisztika*, valamint a *Statisztikai modellezés* tárgy (teljes munkaidős, korábbi szóhasználatnál nappali tagozatos képzésen mindkettő 6 kredites, heti 2 óra előadás + 2 óra gyakorlat időtartamú tárgy), valamint
- mesterképzésen az *Alkalmazott statisztika és ökonometria* tárgy (ugyancsak 6 kredit, heti 2+2 óra).

Mindhárom tárgynak létezik a részmunkaidős (levelező tagozatos), valamint angol nyelvű (*Probability and Statistics, Business Statistics, Applied Statistics and Basic Econometrics*) változata is.

A tárgyak tematikájának kialakítása során a következő vezérlőelvet követtük:

- 1. félév (*Valószínűségszámítás és statisztika*) alapvetően *egyváltozós* technikák (leíró statisztika, valószínűségi változó és tulajdonságai, nevezetes diszkrét és folytonos eloszlások, statisztikai becslések, hipotézisellenőrzés alapjai), a gyakorlati feladatmegoldása támogatása MS Excellel
- 2. félév (*Statisztikai modellezés*) alapvetően *kétváltozós* elemzési módszerek (asszociációs, korrelációs és vegyes kapcsolat mérése és tesztelése, lineáris és nemlineáris

regressziószámítás, determinisztikus idősor-elemzés), a gyakorlati feladatmegoldása támogatása MS Excellel

- 3. félév (már a mesterképzésen, *Alkalmazott statisztika és ökonometria*) főszabályként *sokváltozós* módszerek (cluster-, faktor- és diszkriminancia-analízis, optimális regressziós modell, sztochasztikus idősorelemzés, ökonometria alapvetés), a gyakorlati feladatok megoldásának támogatása SPSS-sel

Emellett a tanszék munkatársai az alábbi tárgyakat oktatják (zárójelben a képzési szint és a nappali tagozaton érvényes kredit- és óraszám):

- *Macrogazdasági adatok statisztikai elemzése* (gazdaságtudományi alapképzés, választható tárgy, 3 kredit, 2 óra/hét)
- *Statisztikai elemzés R használatával* (gazdaságinformatikai alapképzés, választható tárgy, 3 kredit, 2 óra/hét)
- *Gyakorlati ökonometria* (gazdaságtudományi mesterképzés, Közgazdasági elemző szak, kötelező tárgy, 6 kredit, 2+2 óra/hét)
- *Haladó ökonometria* (gazdaságtudományi mesterképzés, Közgazdasági elemző szak, választható tárgy, 3 kredit, 2 óra/hét)
- *Következtetési statisztika* (doktori képzés, Regionális Politika és Gazdaságtan Doktori Iskola, 4 kredit, 24 óra/félév)
- *Ökonometria* (doktori képzés, Regionális politika és gazdaságtan Doktori Iskola, 4 kredit, 24 óra/félév)
- *Ökonometria* (doktori képzés, Gazdálkodástani Doktori Iskola, 4 kredit, 16 óra/félév)

Az alapképzés két kötelező tárgyának tananyaga saját fejlesztésű tankönyv (*Pintér – Rappai (szerk.): Statisztika, PTE Kiadó, 2007.*), a többi tárgy oktatását a magyar szakirodalomban megtalálható szak, illetve tankönyvekkel támogatjuk.

A tanszék kollektívája félévenként átlagosan 700-750 hallgatót oktat, az alapképzésen írásbeli (PC-laborban, számítógéppel történő feladatmegoldást is számon kérve), mester- és doktori képzésen szóbeli, minden esetben open book jellegű számonkéréssel. Sajnálatos módon a PTE *Tanulmányi és vizsgaszabályzata* nem a tantárgyfelvetelek, hanem a vizsgák számát korlátozza, így a kötelező tárgyainkat nem teljesítő magas aránya (~70%), csak kisebb részben tudható be a bukásoknak, nagyobb részben annak, hogy a tárgyakat felvevők végül meg sem kísérik a vizsgát...

A PTE KTK KÖI Statisztika és Ökonometria Tanszékén dolgozó kollégák hallgatói megítélése az előbb említett magas nem-teljesítési arány mellett is kifejezetten kedvező, az elmúlt három tanévből kettőben a mi kollektívánkból került ki a Kar legjobban minősített oktatója.

Pécs, 2015. október 1.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized cursive letters that appear to be 'R' and 'G'.

Rappai Gábor
egyetemi tanár, intézetigazgató